

Dabas aizsardzības
pārvalde

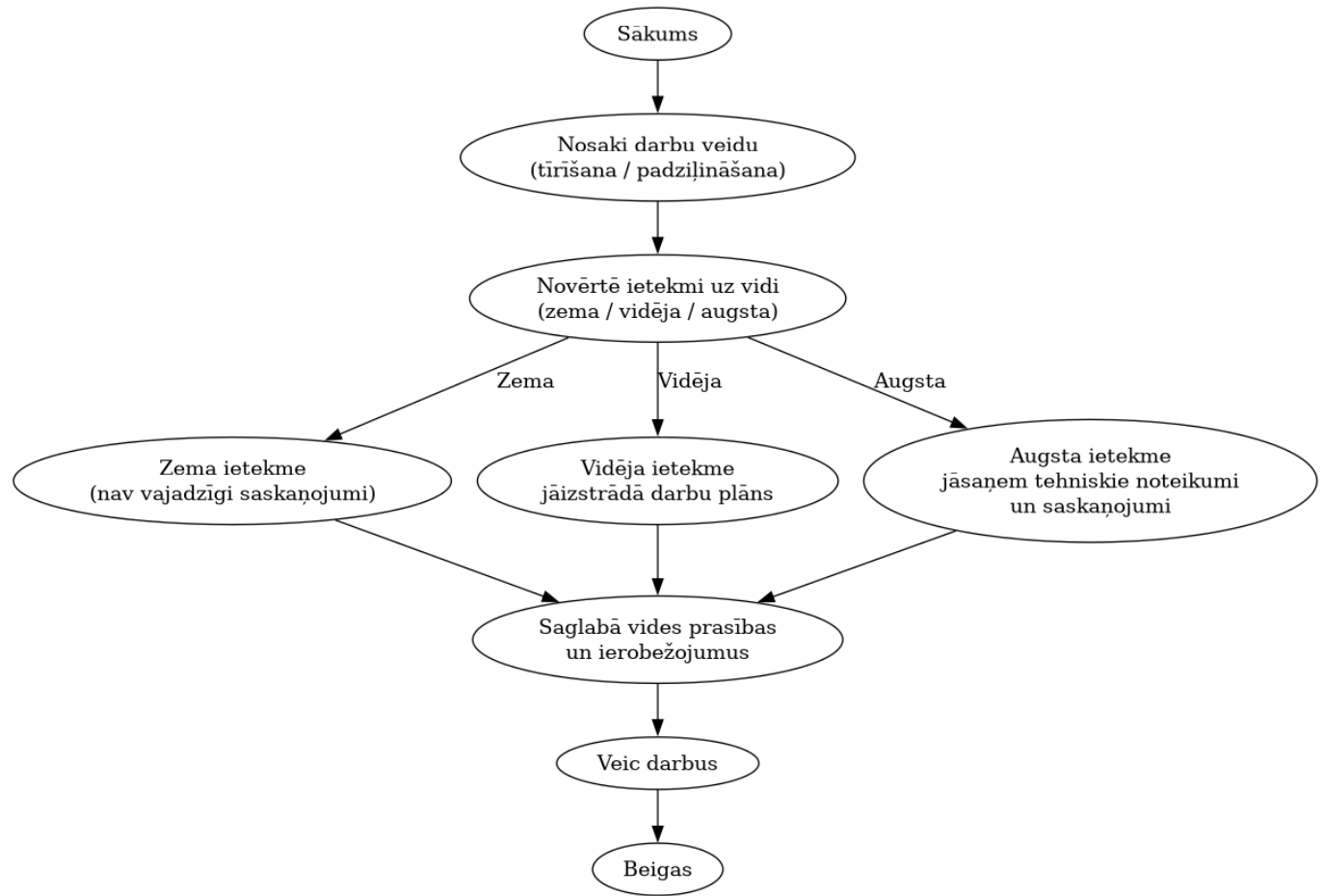
Aktualitātes dabas aizsardzības pasākumu īstenošanā

Gita Strode
Dabas aizsardzības pārvaldes
Dabas aizsardzības departaments

Dabas aizsardzības
pārvalde

Ministru kabineta 2026. gada 31. marta noteikumi Nr. 176 “Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība”

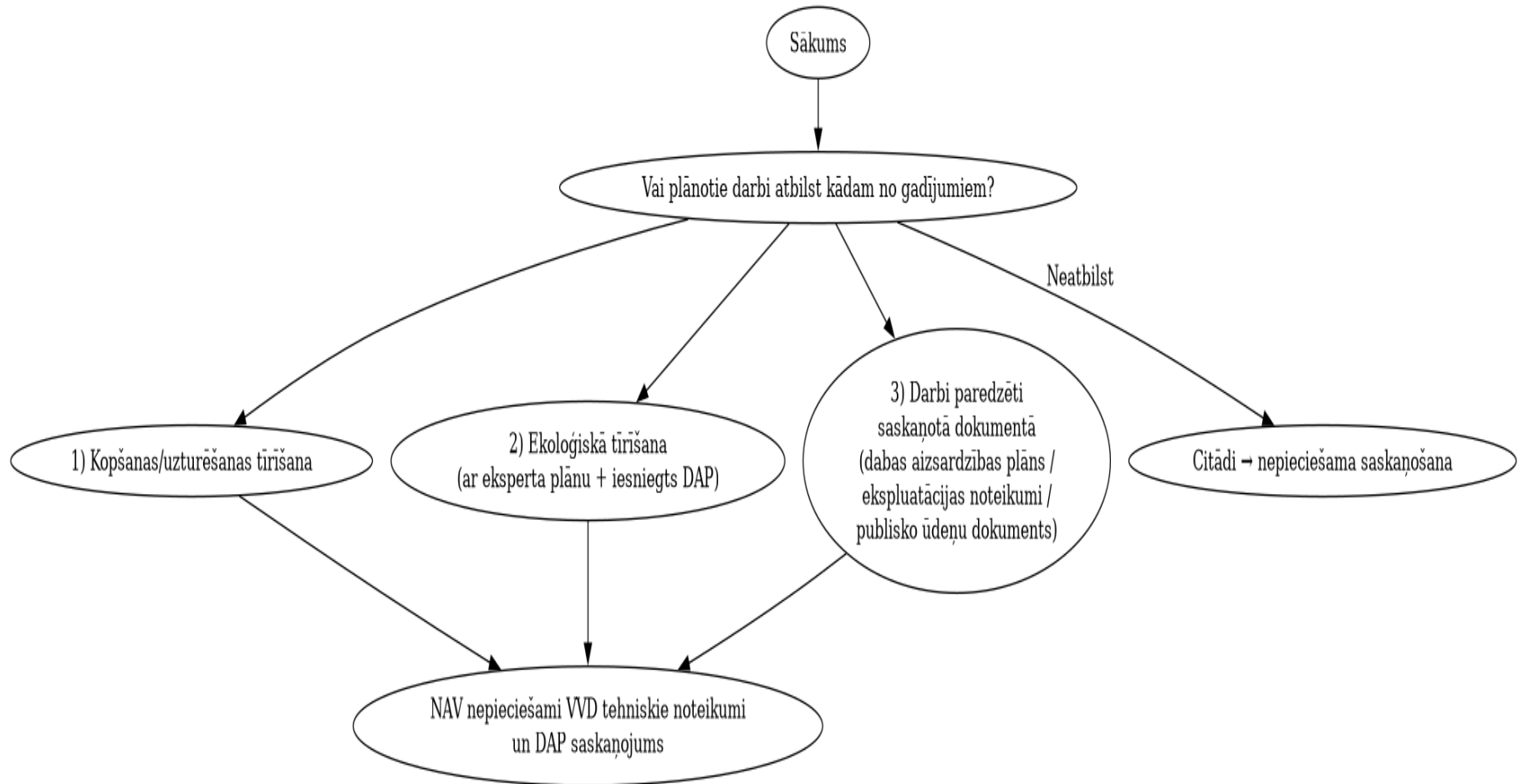
Dabas aizsardzības
pārvalde

Ja virszemes ūdensobjekts atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā vai ir reģistrēts dabas datu pārvaldības sistēmā kā īpaši aizsargājamo sugu dzīvotne vai īpaši aizsargājams biotops, virszemes ūdensobjektu tīrīšanas, attīrīšanas vai padziļināšanas darbus veic saskaņā ar šiem noteikumiem, kā arī, lai nenodarītu kaitējumu īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem, ievēro attiecīgās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzību un izmantošanu regulējošo un sugu un biotopu aizsardzību regulējošo normatīvo aktu prasības.

Dabas aizsardzības
pārvalde

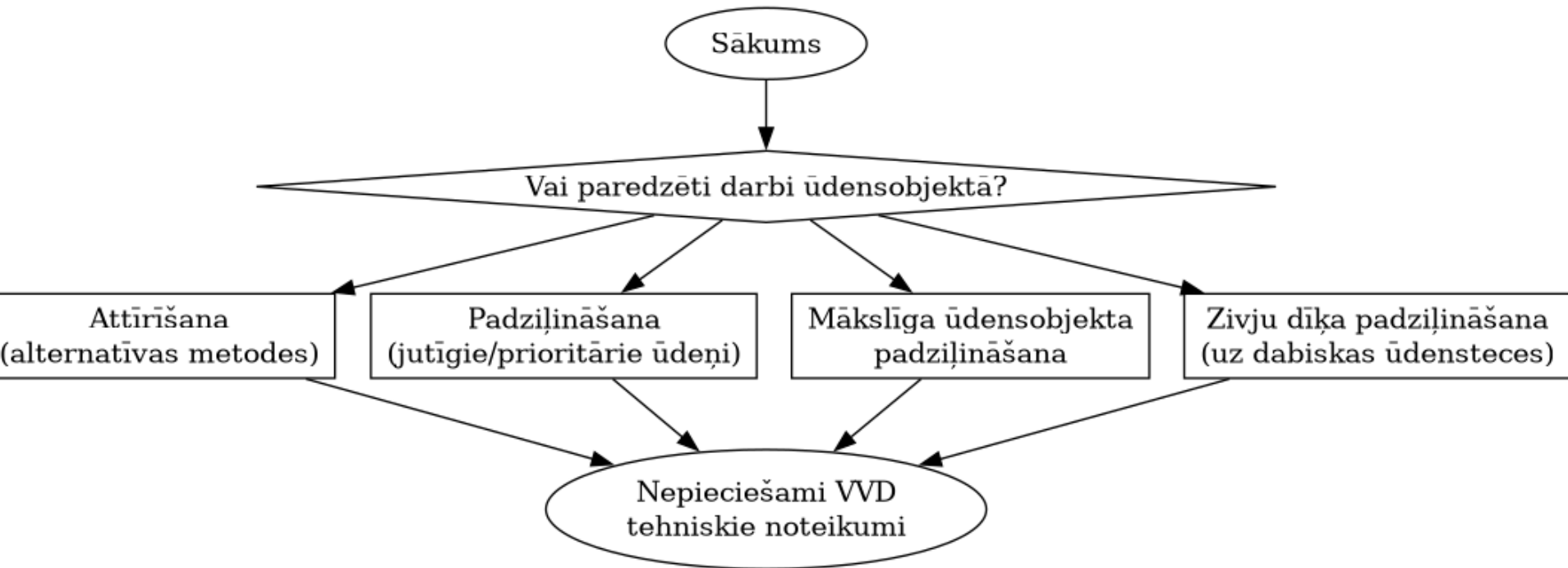
Kad nevajag VVD/DAP saskaņojumu?

Dabas aizsardzības
pārvalde

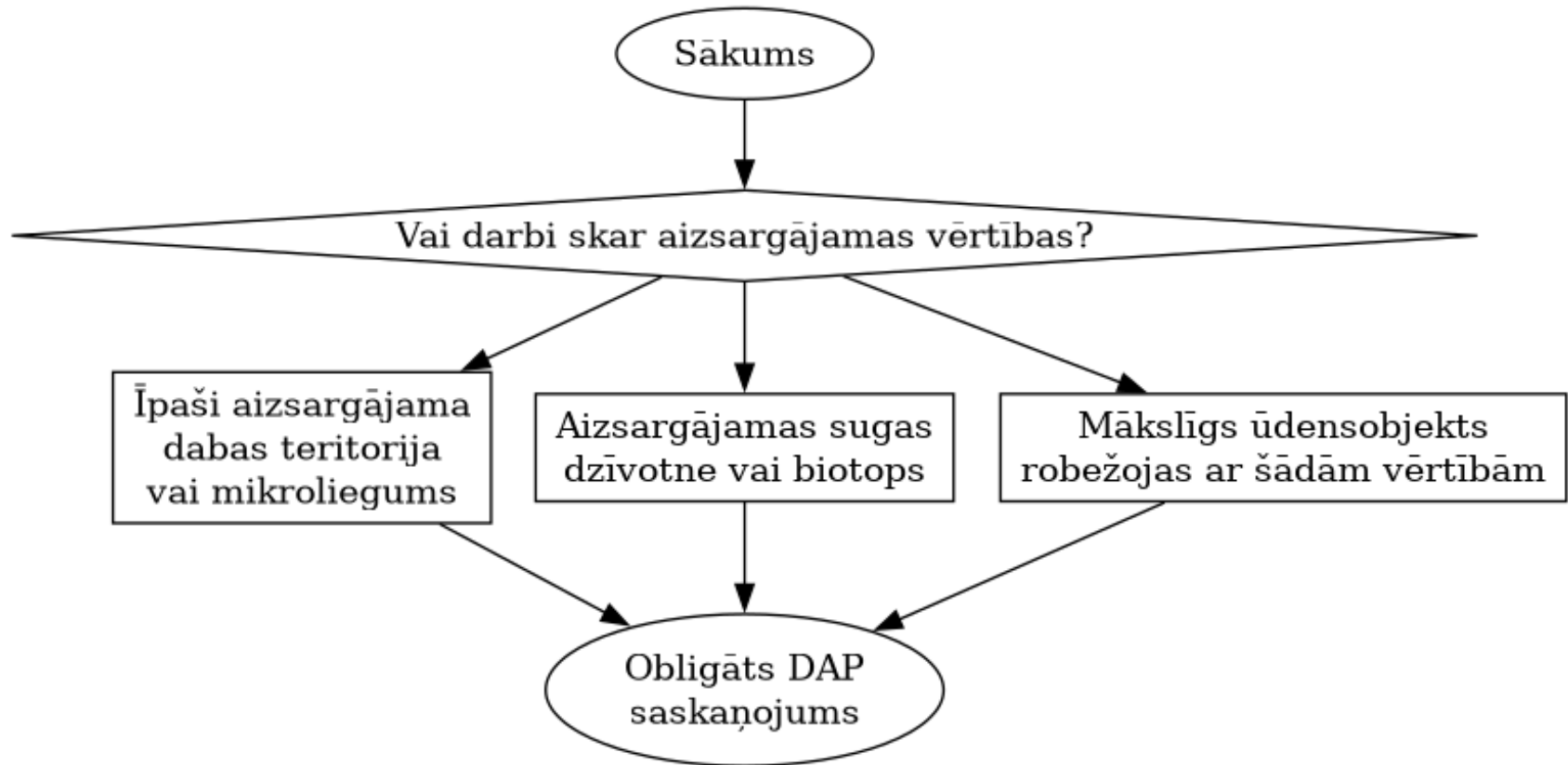
VVD tehniskie noteikumi nepieciešami

Dabas aizsardzības
pārvalde

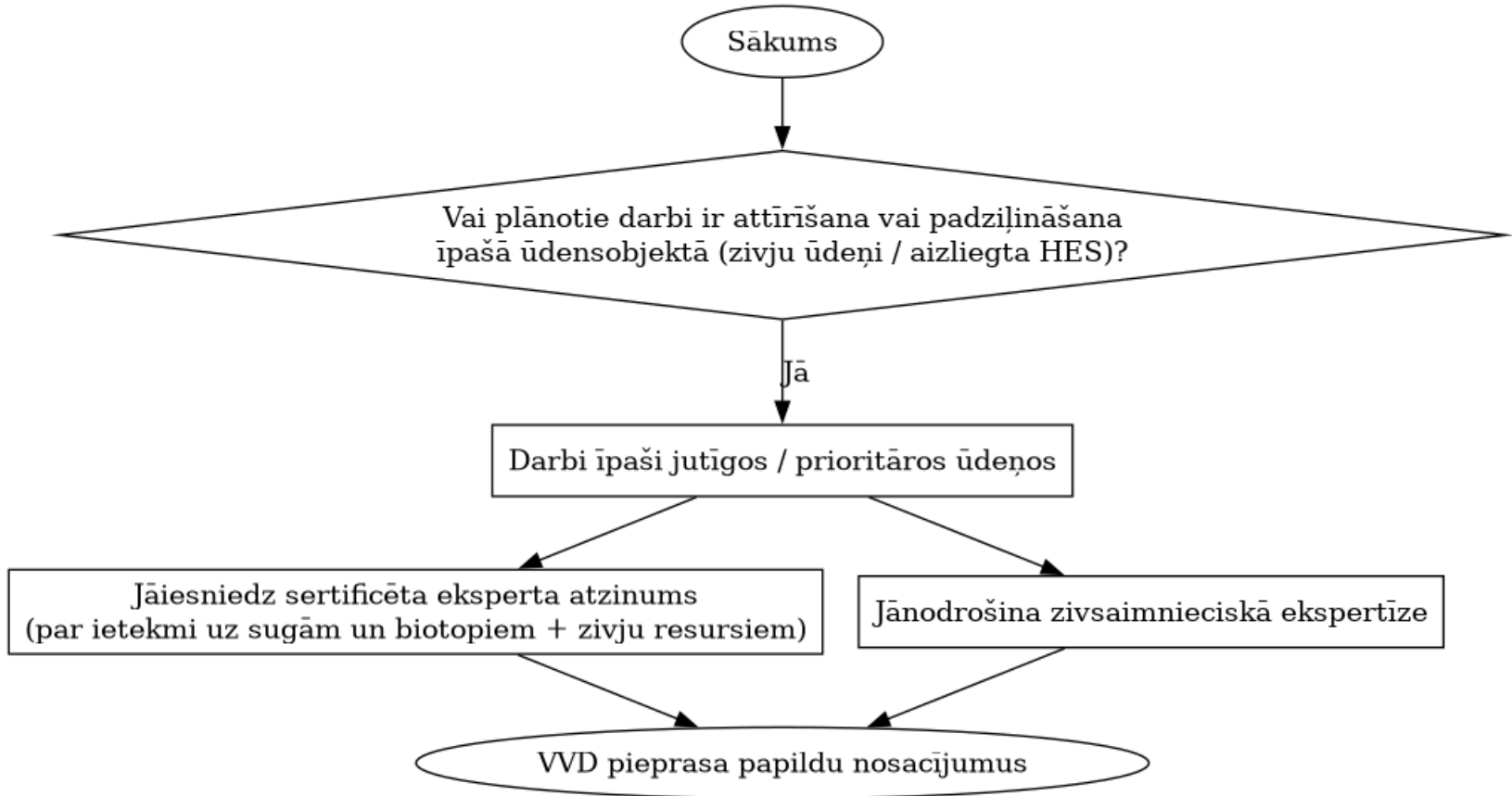
DAP saskaņojums vajadzīgs

Dabas aizsardzības
nārvalde

Prioritārie ūdeņi

Dabas aizsardzības
pārvalde

Kas jāievēro, ja nav vajadzīgs saskaņojums/atļauja

Ievēro šādus nosacījumus:

- atkritumus savāc un nodod atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam;
- tīrīšanas darbos iesaistītā tehnika ir tehniskā kārtībā un ir aprīkota ar absorbējošiem materiāliem. Nav pieļaujama ūdensobjekta piesārņošana ar naftas produktiem, smērvielām vai citām piesārņojošām vielām;
- tīrot ūdensteces, saglabā:
 - par vienu metru garākus lielāka diametra koku stumbrus, uz kuru virsmas izveidojies pastāvīgs sūnu apaugums, kas liecina par ilgstošu un nemainīgu stumbra atrašanos gaisa un ūdens vidē. Saglabājot šādus koku stumbrus, nodrošina brīvu ūdens plūsmu;
 - smiltīs iegrimušus koku stumbrus un to daļas, kā arī gar krastu paralēli straumei gulošus koku stumbrus;
 - pāri ūdenstecei pārkritušus kokus, kuru diametrs ir lielāks par 30 centimetriem un kuri atrodas vismaz vienu metru virs ūdensteces gultnes. Šādā gadījumā saglabātajam koka stumbram apzāgē uz leju vērstošus zarus;
- ūdenstecē straujteses posma tīrīšanas darbus veic ar rokas darba instrumentiem un aprīkojumu. Tehnikas izmantošana ir pieļaujama, ja netiek radīti krasta zemsedzes bojājumi un krasta erozija.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Plānā ietveramā informācija virszemes ūdensobjekta tīrīšanai ekoloģiskās kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības uzlabošanas nolūkā

1. Informācija par plāna sagatavotāju.
2. Informācija par paredzēto darbu mērķi un plānotajiem rezultātiem.
3. Plāna sagatavošanā izmantotā informācija (izmantotie dati un to avoti, pētījumi, literatūra, tiešsaistes u. c. informācijas avoti, pieaicinātie eksperti).
4. Ūdensobjekta vispārīgs un ar to saistīto ūdensteču vai ūdenstilpju detalizēts raksturojums, tai skaitā ekoloģiskā kvalitāte un nozīmīgākie ekoloģisko kvalitāti ietekmējošie faktori.
5. Ūdensobjekta un ar to saistīto ūdensteču vai ūdenstilpju zivju faunas apraksts, tai skaitā sastopamās sugas, zivsaimnieciski nozīmīgākās sugas, aizsargājamās sugas, galvenie zivju faunu ietekmējošie faktori.
6. Dabas vērtību apraksts potenciāli ietekmētajos ūdensobjektos, tai skaitā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi, īpaši aizsargājamās sugas, zivīm un citiem organismiem nozīmīgas dzīvotnes, īpaši aizsargājami biotopi, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi un ar tiem saistītie ierobežojumi.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Plānā ietveramā informācija virszemes ūdensobjekta tīrīšanai ekoloģiskās kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības uzlabošanas nolūkā

7. Citi svarīgi dabas vai infrastruktūras objekti, ko nepieciešams ņemt vērā darbu veikšanas laikā (kultūrvēsturiski pieminekļi, komunikācijas – gāzesvadi, elektrolīnijas, ceļi, tilti u. c.).
8. Paredzētie ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanas pasākumi un nosacījumi to īstenošanai:
 - 8.1. īstenojamie pasākumi, to norises laiks, vieta, prasības to veikšanai, rīcība neskaidros vai ārkārtas apstākļos;
 - 8.2. ierobežojumi pasākumu īstenošanai – ierobežojumi noteiktu darbu veikšanai noteiktā vietā, noteiktā laikā u. tml.;
 - 8.3. citi nosacījumi.
9. Papildinformācija. Ūdensobjekta kartogrāfiskie materiāli, darbu veikšanas shēma, sertificētu ekspertu atzinumi, ūdensobjekta īpašnieku vai tiesisko valdītāju rakstiska piekrišana darbu veikšanai saskaņā ar šo noteikumu

Dabas aizsardzības
pārvalde

Ierosinājums

- **Plānus virszemes ūdensobjekta tīrīšanai ekoloģiskās kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības uzlabošanas nolūkā** sagatavot un iesniegt DAP (līdzīgi kā eksperta atzinumus) ievadei DDPS Ozols
- Vienoties par ģeodatubāzi – t.i., veicamie darbi telpiski iezīmēti, atlasīti no klasifikatora, mazāk teksta «plānos»

Ekspertiem dabas aizsardzības plānos un ekspluatācijas noteikumos piedomāt pie apsaimniekošanas pasākumiem!

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plānu izstrāde

- Dabas aizsardzības plāna izstrādē **ekspertiem ir jāsadarbojas** (saldūdens biotopi, zivis, bezmugurkaulnieki),
- Izvērtējums un veicamās apsaimniekošanas darbības nosakāmas ekspertiem kopīgi
- Svarīgākās lietas skatās kompleksi

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plānu izstrāde

DA plānā ietverams:

- Biotopu/sugu dzīvotņu inventarizācija un raksturošana
- Biotopa tips un aizsardzības statuss (tai skaitā Natura 2000 izveides mērķis)
- Fizikāli ķīmiskie parametri (piem., ūdens kvalitāte, pH, caurredzamība)
- Hidromorfoloģija (piem., ūdens līmeņa svārstības, gultnes struktūra, krastu stāvoklis)
- Sugas: zivis, abinieki, bezmugurkaulnieki, ūdensaugi, invazīvās sugas;
- Ekoloģiskā savienojamība: migrācijas ceļi, caurtekas, dambji, hidroelektrostaciju ietekme.
- Apdraudējumu analīze (eutrofikācija no lauksaimniecības notecēm, meliorācija, upju regulēšana un padziļināšana, piesārņojums, rekreācijas slodze, klimata pārmaiņu

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plānu izstrāde

No DA plāna svarīgākās sadaļas nākotnei un dabas aizsardzības pasākumu ieviešanai:

- Pasākumi apdraudējuma novēršanai/samazināšanai (dabiskā ūdens līmeņa uzturēšana, sezonālās svārstības, palieņu applūšana, gruntsūdeņu režīms)
- Apsaimniekošanas pasākumi (atkarībā no biotopa un sugu dzīvotnes veida, piemēram, krastu buferjoslu veidošana, bebru darbības regulēšana, invazīvo sugu ierobežošana, zivju migrācijas atjaunošana, veco meliorācijas sistēmu ietekmes mazināšana, pļaušana vai noganīšana palienēs, mirušās koksnes saglabāšana upēs (cik daudz?))
- Monitorings (indikatori?)
- Mērķa biotopi jeb CO – vai un kā šobrīd eksperti izmanto/neizmanto pieejamos telpiskos datus??